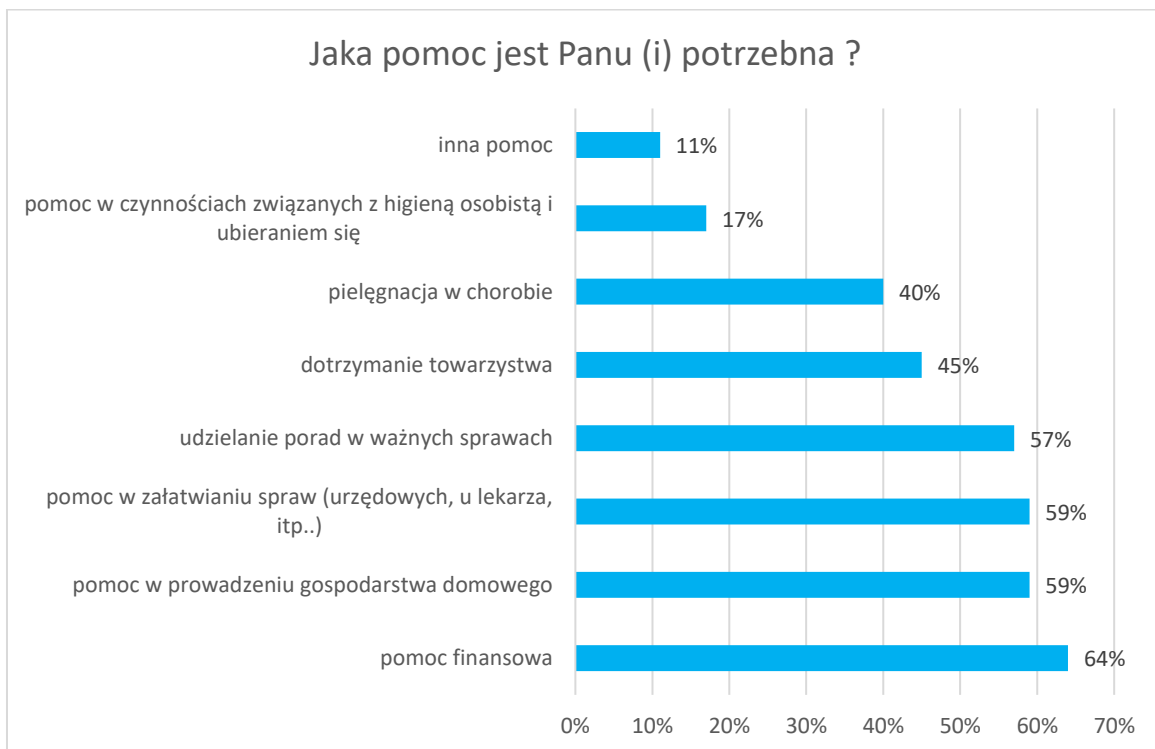

Materiał źródłowy nr 1 do zadania 1.

Wiele osób po osiągnięciu pewnego wieku ma trudności z wykonywaniem samodzielnie niektórych codziennych czynności, takich jak np. załatwianie spraw w urzędach, robienie zakupów, sprząatanie, przygotowywanie posiłków, ubieranie się, higiena osobista. Czy zna Pan (i) osobiście kogoś starszego, kto ma takie problemy lub może sam(a) Pan(i) jest w takiej sytuacji?	odpowiedzi w % wg terminów badań	
	2016	2019
Sam(a) mam takie problemy	6	6
Znam osobiście kogoś w starszym wieku, kto ma takie problemy	39	46

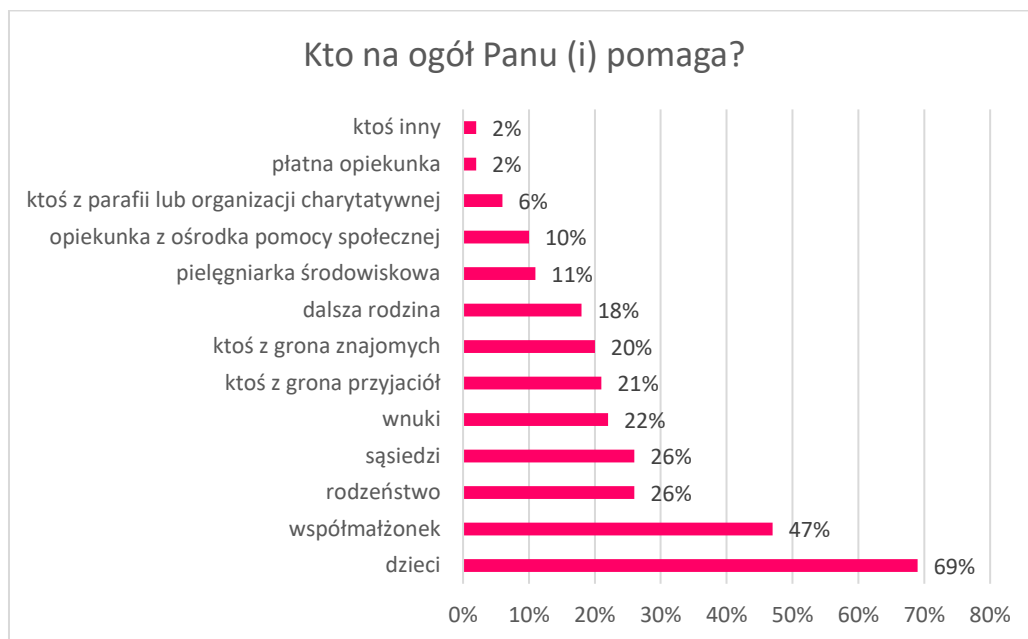
/źr. Jakiej pomocy potrzebują osoby starsze i kto im jej udziela? CBOS Komunikat z badań Nr 116/2019/

Materiał źródłowy nr 2 do zadania 1.

/źr. Jak wyżej/

Materiał źródłowy nr 3 do zadania 1.

/źr. Jak wyżej/

Materiał źródłowy nr 4 do zadania 1.

/źr. Jak wyżej/

Zadanie 1. [0 – 3]

- A. Na podstawie materiału źródłowego nr 1 nazwij zjawisko społeczne zilustrowane w tabeli. Swoją odpowiedź poprzyj odpowiednimi danymi.

.....

- B. Wskaż te podmioty, które z ramienia państwa udzielają pomocy osobom starszym i oceń skalę ich wkładu wobec pozostałych podmiotów.

.....

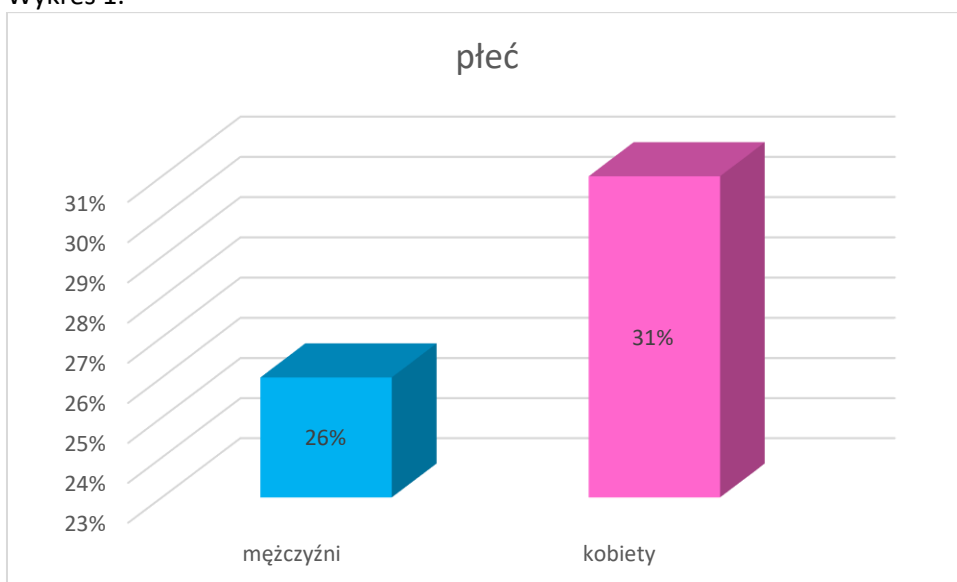
- C. Czy świadczona pomoc odpowiada potrzebom osób starszych? Odpowiedz uzasadnij danymi z materiałów źródłowych.

.....

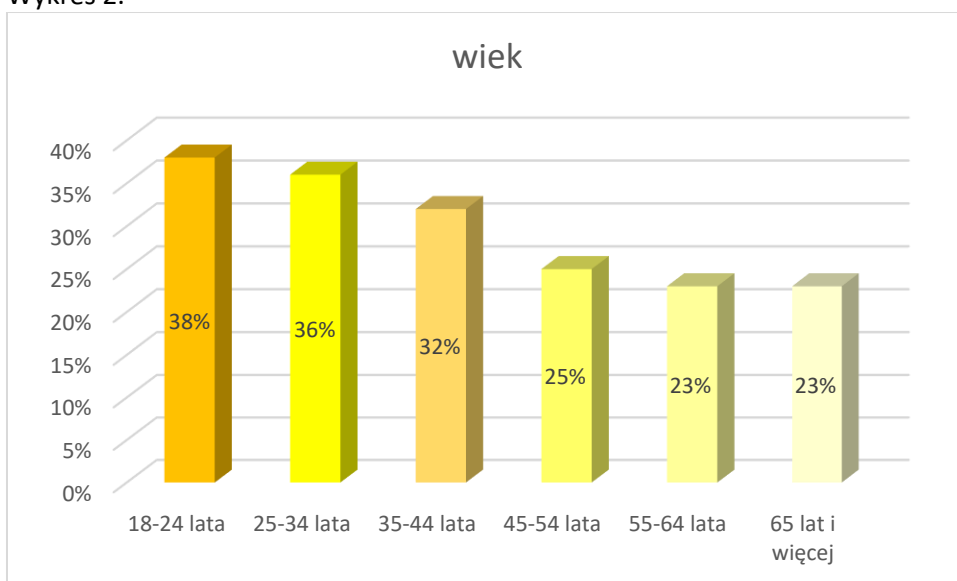
Materiał źródłowy do zadania 2.

Odsetki badanych, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy stosowali jakąś dietę – wykresy opracowane na podstawie Polak na diecie, Komunikat z badań CBOS Nr 108/2019.

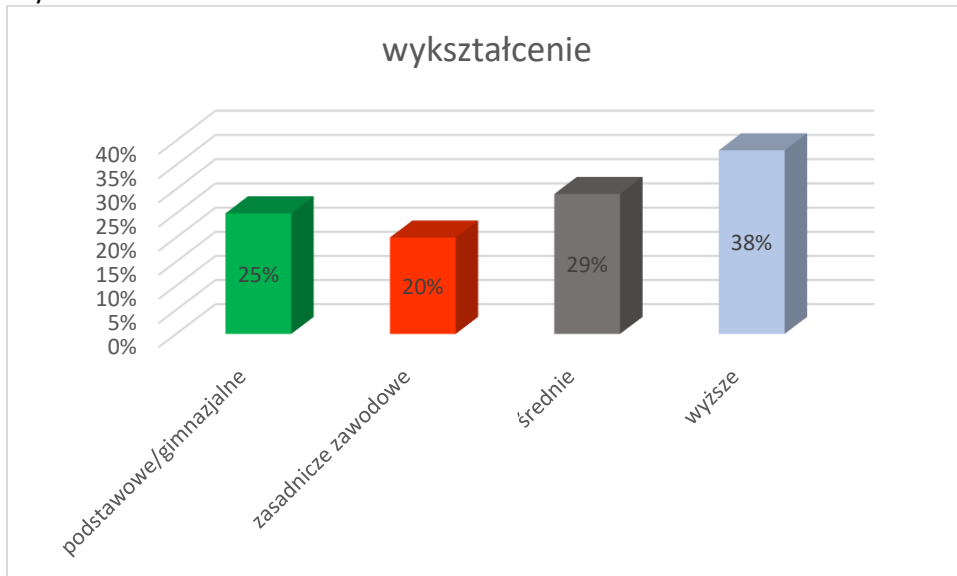
Wykres 1.

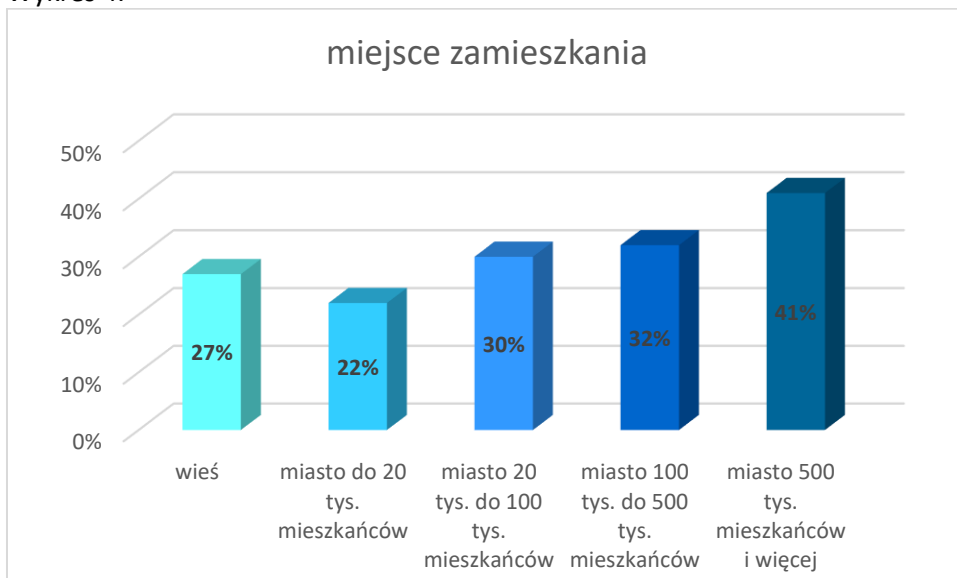
Wykres 2.

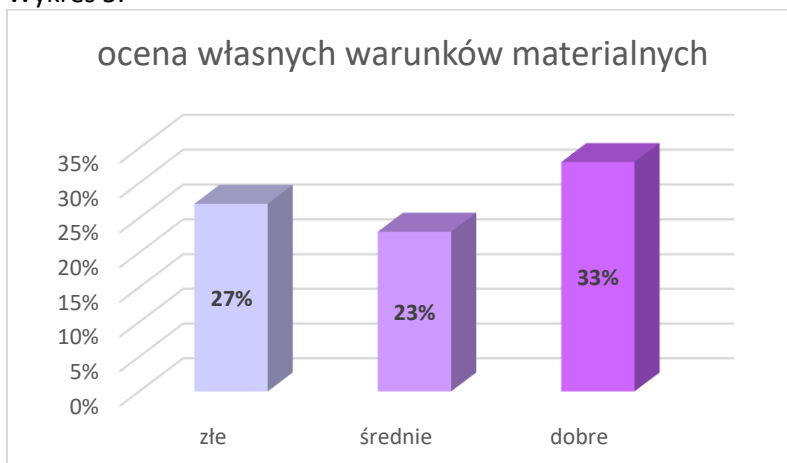
Wykres 3.

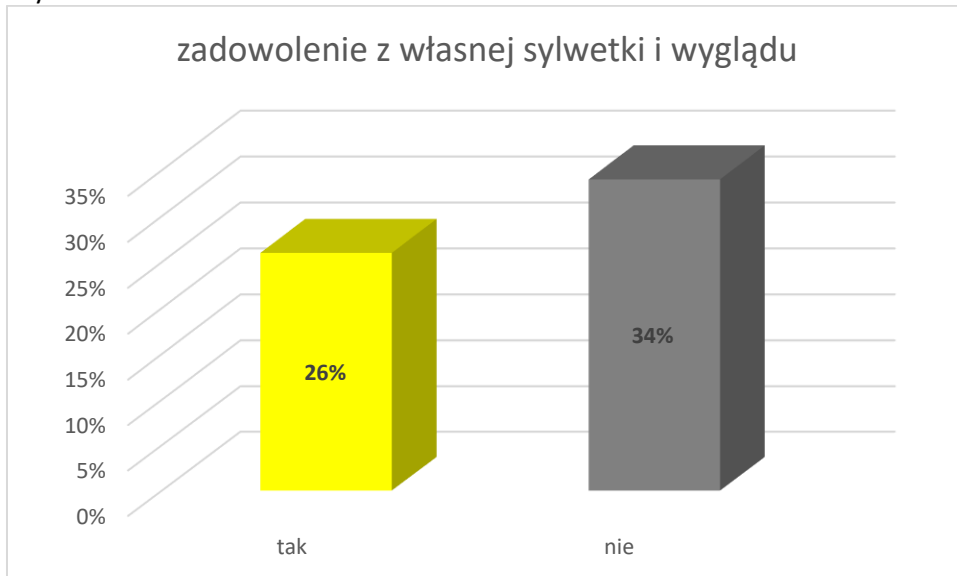
Wykres 4.

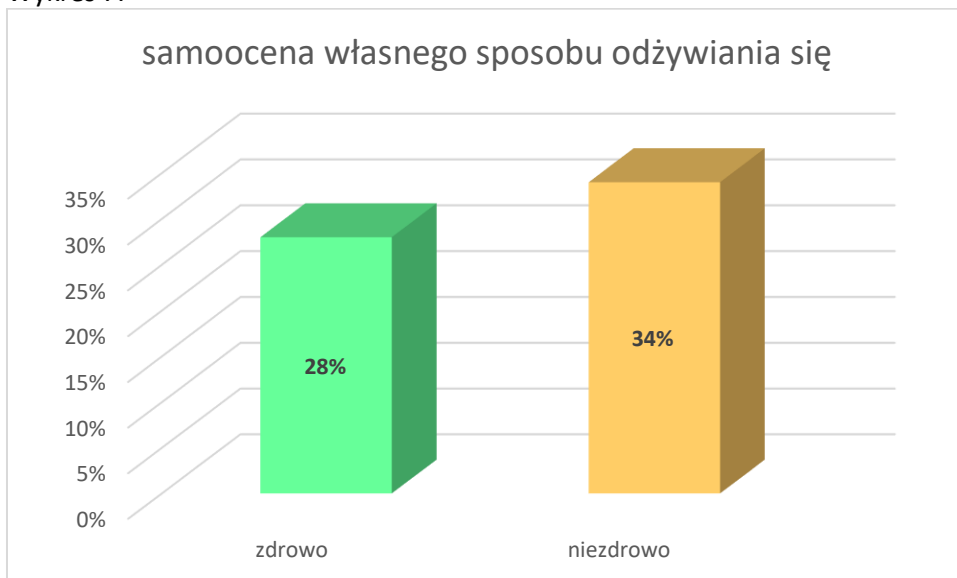
Wykres 5.

Wykres 6.

Wykres 7.

Zadanie 2. [0 – 1]

Na podstawie powyższych danych stwórz obraz statystycznego Polaka na diecie.

.....

.....

.....

Materiał źródłowy do zadania 3.

/źr. www.comparic.pl/

Zadanie 3. [0 – 1]

Nazwij typ społeczeństwa zilustrowany w materiale źródłowym.

.....

Materiał źródłowy do zadania 4.

/ źr. www.wiktionary.org/

Zadanie 4. [0 – 1]

Na podstawie materiału źródłowego rozstrzygnij czy widoczni na fotografii ludzie są grupą społeczną. Podaj 2 argumenty na poparcie swojego stanowiska.

.....

.....

Materiał źródłowy do zadania 5.

„Według zasad tej rodziny wszyscy są na uprzywilejowanej pozycji. Nie ma tam zasady, że ja przynoszę większe pieniądze do domu, to mi się wszystko należy, a ty nie masz nic do gadania. Oczywiście wiadomo, że czasami zdarza się, że tylko jedna osoba pracuje, jednakże z tego powodu nie dyskryminuje się nikogo. Decyzje są podejmowane przez wszystkich członków rodziny. Każdy ma coś do powiedzenia. Każdy także ma swoje prawa, ale także i obowiązki do spełnienia. Prace domowe są dzielone poprzez wszystkich członków rodziny, a nie są wykonywane tylko i wyłącznie przez kobiety.”

/ źr. www.tvformats.eu/

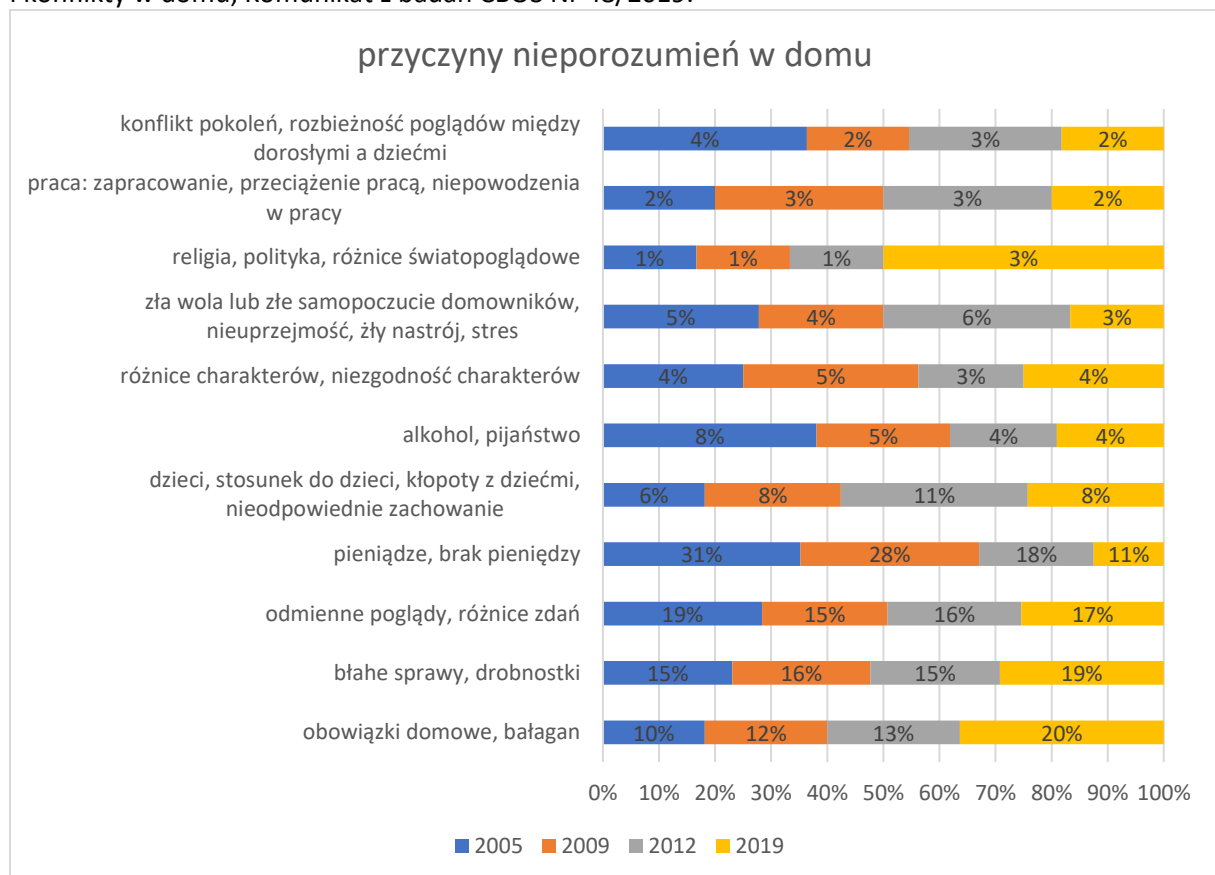
Zadanie 5. [0 – 1]

Rozpoznaj model rodziny opisany w materiale źródłowym.

.....

Materiał źródłowy do zadania 6.

Przyczyny nieporozumień występujących w rodzinie – wykres opracowany na podstawie Przemoc i konflikty w domu, Komunikat z badań CBOS Nr 48/2019.

Zadanie 6. [0 – 1]

Rozstrzygnij, które informacje dotyczące danych przedstawionych w materiale źródłowym do zadania są prawdziwe, a które fałszywe. Zakreśl właściwą odpowiedź.

	zdanie	prawda	fałsz
A	Warunki materialne są obecnie w mniejszym stopniu źródłem konfliktów niż w 2005r.	P	F
B	Najwyższy procentowo wzrost wśród przyczyn konfliktów w stosunku do roku 2005 odnotowano w obszarze „religia, polityka, różnice światopoglądowe”.	P	F
C	Ponad dwukrotnie we wskazanym okresie zmniejszył się odsetek respondentów, dla których konflikt pokoleniowy między dorosłymi a dziećmi rodzi nieporozumienia.	P	F

Materiały źródłowe do zadania 7.

Materiały opracowane na podstawie Zaangażowanie Polaków na rzecz społeczności lokalnej – Komunikat z badań CBOS Nr 74/2018.

Wykres 1.

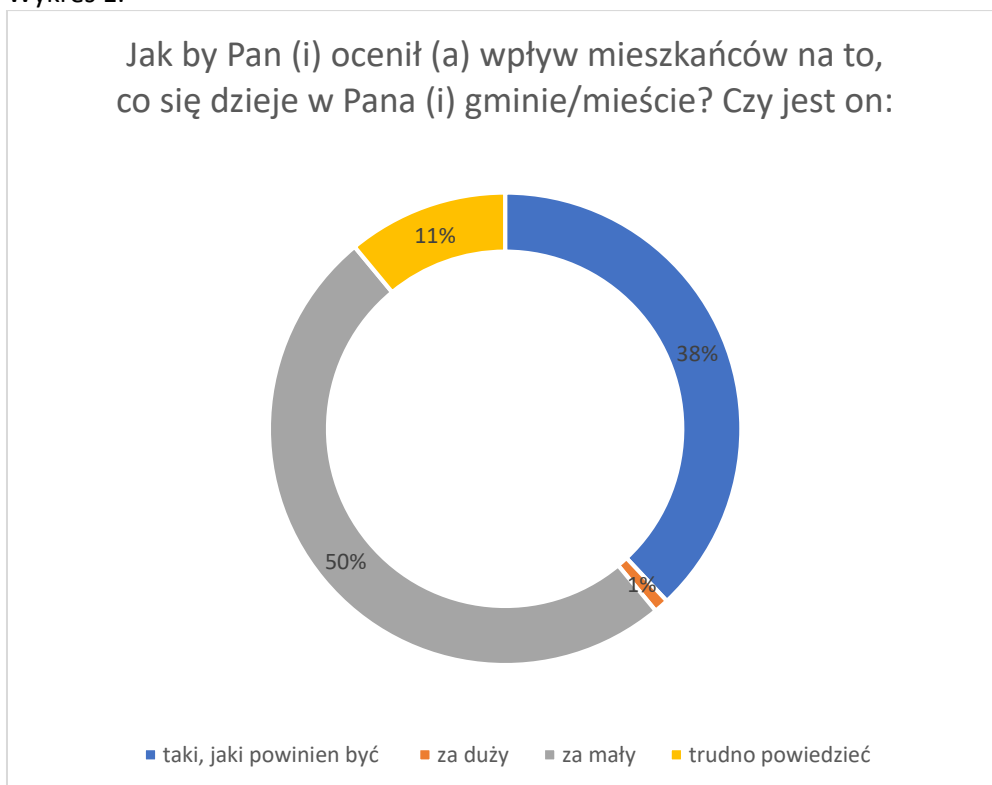

Tabela 1.

Czy, ogólnie rzecz biorąc, interesuje się Pan(i) tym, co się dzieje w Pana (i) gminie/mieście?	Jak by Pan (i) ocenił (a) wpływ mieszkańców na to, co się dzieje w Pana (i) gminie / mieście? Czy jest on:			
	za duży	taki, jaki powinien być	za mały	trudno powiedzieć
	w procentach			
Tak	1	40	51	8
Nie	2	35	46	17
Trudno powiedzieć	9	51	33	7

Zadanie 7. [0 – 2]

A. Porównaj poczucie wpływu mieszkańców na lokalne sprawy w zależności od stopnia zainteresowania tym, co się dzieje w ich gminie/mieście. Wykorzystaj dane z materiałów źródłowych.

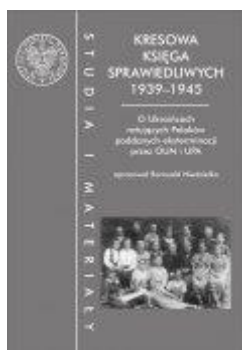
.....

B. Nazwij typ kultury politycznej, jaki reprezentuje 40% respondentów.

.....

Materiał źródłowy do zadania 8.

„Kresowa księga sprawiedliwych 1939 – 1945”

/źr. <https://pamiec.pl/pa/biblioteka-cyfrowa/publikacje/12487,dok.html> /

Zadanie 8. [0 – 3]

A. Dlaczego Ukraińcy ratujący Polaków zostali określani mianem „Sprawiedliwych”? Wyjaśnij kontekst tego sformułowania.

.....

B. Podaj nazwę wydarzeń, którą określa się zbrodnię dokonaną przez OUN UPA na Polakach zamieszkujących Kresy Wschodnie w latach 1943-1947.

.....

Materiał źródłowy do zadania 9.

Materiał opracowany na podstawie Sytuacja społeczno – ekonomiczna seniorów – Komunikat z badań CBOS Nr 129/2019.

Tabela 1.

Ile wynoszą przeciętne miesięczne dochody netto przypadające na jedną osobę w Pana (i) gospodarstwie domowym?	ogółem osoby w wieku 18+	ogółem osoby w wieku 60+	odpowiedzi wg grup wiekowych			
			do 59 lat	60-64 lata	65-74 lata	75 lat i więcej
	w procentach					
do 899 zł	16	10	19	18	7	5
od 900 do 1299 zł	21	24	19	22	23	28
od 1300 do 1799 zł	22	29	19	24	32	32
od 1800 do 2499 zł	19	20	18	18	21	21
2500 zł i więcej	23	17	25	19	17	14

Zadanie 9. [0 – 2]

Rozstrzygnij czy okres pomiędzy ukończeniem 64. a 65. roku życia to czas, kiedy liczba osób uzyskujących przeciętne dochody netto przypadające na jedną osobę w gospodarstwie domowym w przedziale od 1300 do 1799 zł wzrasta o ponad 30%. Odpowiedź uzasadnij posiłkując się danymi źródłowymi.

.....

Materiał źródłowy do zadania 10.

„Utopijna ideologia (...) stworzona przez niemieckich myślicieli (...) skazała na śmierć więcej istnień ludzkich niż wszystkie wojny, które toczyły się od początków cywilizacji do końca XIX wieku. (...) Francuscy naukowcy przy wsparciu prof. Andrzeja Paczkowskiego z Polski i czeskiego historyka Karela Bartoška obliczyli liczbę ofiar (...) na 94 mln ludzi. Na podstawie danych szacunkowych wyliczyli, że tylko w Chinach [zwolennicy tej ideologii] ponoszą odpowiedzialność za śmierć 65 mln ludzi. Gdziekolwiek pojawiała się ta obłąkańcza ideologia, wszędzie dokonywała spustoszenia większego niż najgorsza epidemia. W samej Kambodży reżim Czerwonych Khmerów wymordował 2 mln ludzi, tyle samo istnień ludzkich pochłonęła dyktatura Kimów w Korei czy implantacja [tej ideologii] w Afryce.”

/źr. P. Łepkowski, (...): Najgroźniejsza choroba cywilizacji/

Zadanie 10. [0 – 1]

Podaj nazwę ideologii, o której mowa w materiale źródłowym do zadania.

.....

Materiał źródłowy do zadania 11.

„ (...) najczęściej objawia się w pięciu postaciach jako ideologia: arystokratyczna, pragmatyczna, sytuacyjna, naturalna i polityczna. (...) wynika on z natury ludzkiej i oporu wobec zmian a zachowaniu tego co nazwać można tradycją w różnej postaci (instytucje, prawa, wartości). Ponadto wyartykułowana niechęć do gwałtownych zmian może oznaczać, że zaakceptowane mogą być one tylko w przypadku, gdy będą postępować w sposób ewolucyjny i zgodny z wyznawanymi wartościami. (...) człowiek rodzi się by żyć i funkcjonować dla wspólnoty, bo to ona jest źródłem jego tożsamości, zasad, religii, obyczajów, norm i instytucji.”

/źr. M. Kwiecińska, Poglądy polityczne w różnych częściach Europy. (...) we współczesnej myśli politycznej, http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-fd168f5f-662c-48ec-828c-5ab1bcab9db0/c/Kwiecinska-...._we_wspolczesnej_mysli_politycznej.pdf/

Zadanie 11. [0 – 3]

A. Rozpoznaj doktrynę polityczną, o której mowa w materiale źródłowym.

.....

B. Podaj dwa argumenty z tekstu uzasadniające Twoje stanowisko.

.....

C. Spośród podanych nazwisk filozofów i myślicieli wybierz i podkreśl te, które wiążą się z zaprezentowaną wyżej doktryną:

Russel Kirk, Michał Bakunin, Edmund Burke, John Stuart Mill, Konrad Adenauer

Materiał źródłowy do zadania 12.**metoda I**

	A	B	C	D	E	F	G
1	728	602	962	826	802	226	188
2	364	301	481	413	401	113	94
3	243	201	321	275	267	75	63
4	182	151	241	207	201	57	47
5	146	120	192	165	160	45	38
6	121	100	160	138	134	38	31
7	104	86	137	118	115	32	27
8	91	75	120	88	100	28	24
9	81	67	107	92	89	25	21
10	73	60	96	83	80	27	19

metoda II

	A	B	C	D	E	F	G
1	728	602	962	826	802	226	188
3	243	201	321	275	267	75	63
5	146	120	192	165	160	45	38
7	104	86	137	118	115	32	27
9	81	67	107	92	89	25	21

Zadanie 12. [0 – 4]

A. Młodzież z powiatu X opracowuje projekt regulaminu funkcjonowania Młodzieżowej Rady Miasta. W związku z tym zastanawia się nad wyborem którejś z metod przeliczeniowych tak, aby liczba radnych w Młodzieżowej Radzie Miasta była jak najbardziej reprezentatywna dla ogółu uczniów szkół ponadpodstawowych w powiecie X. Uczniowie mają do podziału 10 mandatów, a za kryterium liczby głosów uznali liczbę uczniów w szkołach. Rozstrzygnij która z metod przeliczeniowych będzie najkorzystniejsza z punktu widzenia reprezentatywności uczniów i uzasadnij swój wybór.

.....

B. Wskaż które partie uzyskały mandaty, wg każdej z zastosowanych metod:

I metoda:

- A –
- B –
- C –
- D –
- E –
- F –
- G –

II metoda

- A –
- B –
- C –
- D –
- E –
- F –
- G –

C. Nazwij metody przeliczeniowe zastosowane przy obliczaniu mandatów.

.....

Materiał źródłowy do zadania 13.

Rozkład mandatów w parlamentach wybranych krajów.

Tabela 1.

Nazwa partii	Liczba mandatów ¹
Conservative and Unionist Party (CON)	318
Labour Party (LAB)	262
Liberal Democrats (LD)	12
Scottish National Party (SNP)	35
United Kingdom Independence Party (UKIP)	0
Green Party of England and Wales (GP)	1
Democratic Unionist Party (DUP)	10
Sinn Fein (SF)	7
Plaid Cymru (PC)	4
Social Democratic and Labour Party (SDLP)	0
Ulster Unionist Party (UUP)	0
Suma:	650

/źr. www.parties-and-elections.eu/

Tabela 2.

Nazwa partii	Liczba mandatów ²
Christlich Demokratische Union Deutschlands (CDU)	200
Sozialdemokratische Partei Deutschlands (SPD)	153
Alternative für Deutschland (AfD)	94
Freie Demokratische Partei (FDP)	80
Die Linke	69
Bündnis 90 /Die Grünen (GRÜNE)	67
Christlich – Soziale Union in Bayern (CSU)	46
Suma	709

/ źr. www.parties-and-elections.eu/

Tabela 3.

Nazwa partii	Liczba mandatów ³
La République en Marche (LREM)	308
Les Républicains (LR)	113
Front National (FN)	8
La France Insoumise (FI)	17
Parti Socialiste (PS)	29
Europe Écologie Les Verts (EELV)	1
Mouvement Démocrate (MoDem)	42
Union des Démocrates et Indépendants (UDI)	18
Parti Communiste Français (PCF)	10
Debout la France (DLF)	1
Parti Radical de Gauche (PRG)	3
Front de Gauche (FG)	0
Alliance Centriste (AC)	0
Suma:	577

/źr. www.parties-and-elections.eu/¹ Wyniki wyborów z 2017r.² Wyniki wyborów z 2017r.³ Wyniki wyborów w 2017 r.

Zadanie 13. [0 – 2]

Rozpoznaj kraje, w których wyniki wyborów zilustrowane zostały w tabelach 1-3 oraz podaj nazwę systemu partyjnego, jakie tam występują.

Tabela 1.

Tabela 2.

Tabela 3.

Materiał źródłowy do zadania 14.

„ Zrozumielibyśmy bardzo źle tę doktrynę, gdybyśmy przypuszczali, że jest ona wyrazem samolubnej obojętności, która utrzymuje, że człowieka nie powinno obchodzić postępowanie jego bliźnich i że wolno mu się troszczyć o ich dobro tylko wtedy, gdy to jest w jego własnym interesie. (...) Ludzie winni pomagać sobie nawzajem w odróżnianiu rzeczy lepszych i gorszych i udzielać sobie zachęty do wybierania pierwszych a unikania drugich. Powinni oni stale pobudzać się wzajemnie do gorliwszego ćwiczenia swoich duchowych zdolności i wytrwalszego obierania za cel swoich uczuć i dążeń rozumnych, a nie głupich, wzniosłych, a nie nikczemnych przedmiotów i zamierzeń. Ale ani jedna osoba, ani pewna liczba osób nie ma prawa powiedzieć innej dojrzałej ludzkiej istocie, że nie wolno jej robić ze sobą dla swego własnego dobra, co się jej żywnie podoba (...). Inni mogą dawać mu, a nawet narzucać, rady przydatne do wyrobienia sobie sądu i napomnienia mające wzmocnić jego wolę; lecz on sam rozstrzyga ostatecznie.(...) Postępki krzywdzące innych wymagają zupełnie innego traktowania. (...) Złe skutki jego czynów spadają wówczas nie na niego, lecz na innych i społeczeństwo jako obrońca wszystkich swoich członków musi wziąć na nim odwet, musi mu sprawić ból za karę i postarać się, by ta kara była dostatecznie surowa. W tym wypadku jest on winowajcą stojącym przed naszymi krótkkami sądowymi, a my mamy nie tylko go osądzić, ale i w tej czy innej formie wykonać nasz wyrok (...).

*/ źr. John Stuart Mill, O wolności, tłum. A. Kurlandzka,
<http://www.sady.up.krakow.pl/antfil.mill.wolnosc.htm#4> [dostęp 17.12.2019 r.]*

Zadanie 14. [0 – 2]

A. W oparciu o materiał źródłowy rozstrzygnij czy wolność człowieka ma charakter bezwarunkowy.

.....

B. Nazwij doktrynę, która została zaprezentowana w przytoczonym fragmencie.

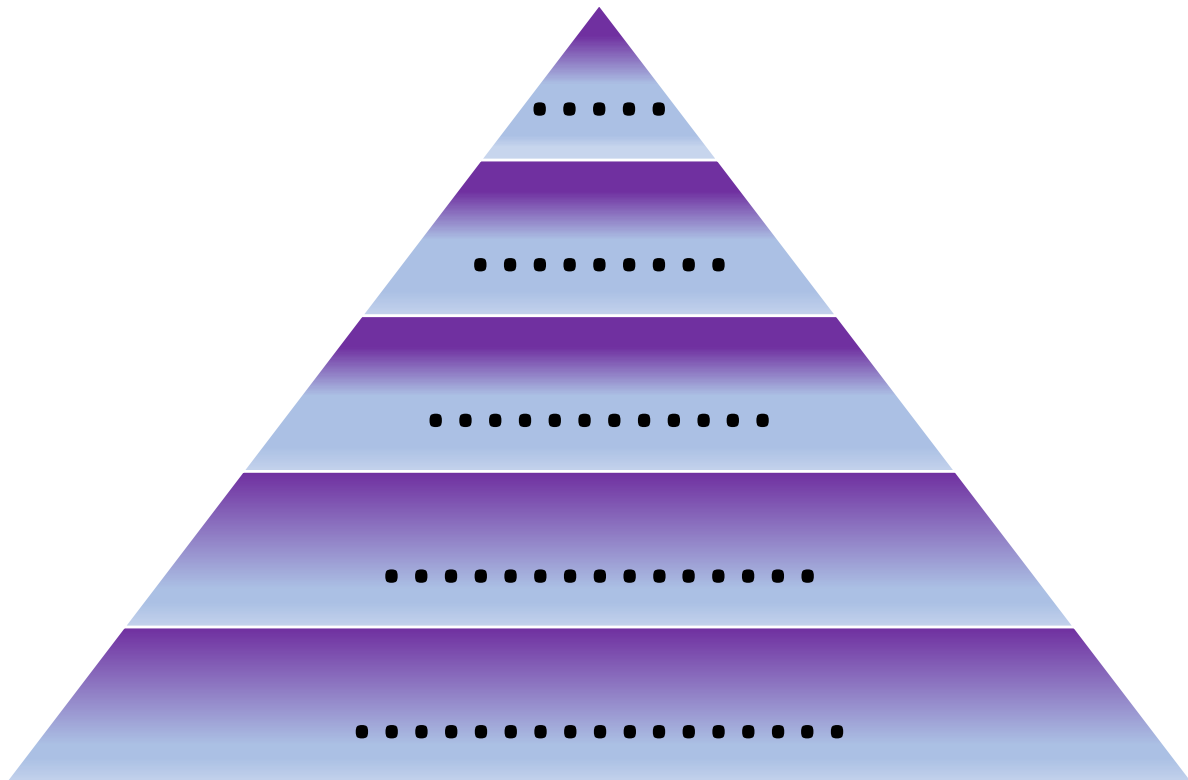
.....

Materiał źródłowy do zadania 15.

1. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 z późn. zm.);
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 października 2005 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz zniesienia Ministerstwa Polityki Społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 504);
3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
4. Uchwała Nr XI/94/2015 Rady Gminy Czarny Dunajec z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie: podatku od nieruchomości oraz zwolnień z podatku od nieruchomości;
5. Zarządzenie Nr 86 Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie Stałego Komitetu Rady Ministrów (t.j. M. P. z 2019 r. poz. 1071).

Zadanie 15. [0 – 1]

Posegreguj akty prawne wpisując w piramidę odpowiednią cyfrę.

Materiał źródłowy do zadania 16.

Art. 156

1. Członkowie Rady Ministrów ponoszą odpowiedzialność przed Trybunałem Stanu za naruszenie Konstytucji lub ustaw, a także za przestępstwa popełnione w związku z zajmowanym stanowiskiem.
2. Uchwałę o pociągnięciu członka Rady Ministrów do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu Sejm podejmuje na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej lub co najmniej 115 posłów większością 3/5 ustawowej liczby posłów.

/źr. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)/

Zadanie 16. [0- 1]

Nazwij typ odpowiedzialności, jaką ponoszą członkowie Rady Ministrów przed Trybunałem Stanu.

.....

Materiał źródłowy do zadania 17 i 18.

Art. 158.

1. Sejm wyraża Radzie Ministrów wotum nieufności większością ustawowej liczby posłów na wniosek zgłoszony przez co najmniej 46 posłów i wskazujący imiennie kandydata na Prezesa Rady Ministrów. Jeżeli uchwała została przyjęta przez Sejm, Prezydent Rzeczypospolitej przyjmuje dymisję Rady Ministrów i powołuje wybranego przez Sejm nowego Prezesa Rady Ministrów, a na jego wniosek pozostałych członków Rady Ministrów oraz odbiera od nich przysięgę.

2. Wniosek o podjęcie uchwały, o której mowa w ust.1, może być poddany pod głosowanie nie wcześniej niż po upływie 7 dni od dnia jego zgłoszenia. Powtórny wniosek może być zgłoszony nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy od dnia zgłoszenia poprzedniego wniosku. Powtórny wniosek może być zgłoszony przed upływem 3 miesięcy, jeżeli wystąpi z nim co najmniej 115 posłów.

/źr. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)/

Zadanie 17. [0 – 1]

- A. Nazwij procedurę opisaną w art. 158 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
-

Materiał źródłowy do zadania 18.

Art. 194

1. Trybunał Konstytucyjny składa się z 15 sędziów, wybieranych indywidualnie przez Sejm na 9 lat spośród osób wyróżniających się wiedzą prawniczą. Ponowny wybór do składu Trybunału jest niedopuszczalny.

Art. 205.

1. Prezes Najwyższej Izby Kontroli jest powoływany przez Sejm za zgodą Senatu na 6 lat i może być ponownie powołany tylko raz.

Art. 235.

4. Ustawę o zmianie Konstytucji uchwała Sejm większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy

/źr. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)/

Art. 5a.

Prawo do pociągnięcia posła do odpowiedzialności konstytucyjnej przysługuje wyłącznie Sejmowi.

/ źr. Ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2122)/

Zadanie 18. [0 – 2]

W oparciu o materiały źródłowe do zadań 17 i 18 rozpoznaj funkcje Sejmu RP i uzupełnij tabelę.

podstawa prawna	funkcja Sejmu RP
Art. 158 Konstytucji RP	
Art. 194 ust. 1 Konstytucji RP	
Art. 205 ust. 1 Konstytucji RP	
Art. 235 ust. 4 Konstytucji RP	
Art. 5a Ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu	

Materiał źródłowy do zadania 19.

„ Wyrokiem z dnia 18 września 2017 r. Sąd Rejonowy dla (...) orzekł co następuje:

(...) W ramach zarzucanego czynu, oskarżonego G.F. uznał za winnego tego, że w dniu 29 maja 2017r. około godziny 19.40 w W., przy ul. (...) na terenie sklepu należącego do M.G., stosując groźbę natychmiastowego użycia przemocy wobec zatrudnionej w sklepie R.B. w ten sposób, że wycelował w jej stronę posiadaną replikę broni palnej (...), co zostało odebrane przez R.B. jako groźba oddania strzału z tejże broni w jej kierunku w razie niespełnienia żądania oskarżonego, a następnie usiłował dokonać

kradzieży nie określonej kwoty pieniędzy w gotówce, żądając od R.B. wydania pieniędzy z kasy sklepowej, do czego jednak nie doszło wobec postawy R.B., po czym ostatecznie dokonał kradzieży czterech paczek papierosów marki C. oraz czterech batonów czekoladowych o łącznej wartości 70 zł na szkodę M.G. i za to oskarżonego G.F. skazał (...) na karę 2 (dwóch) lat i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności.”

/źr.

[http://orzeczenia.warszawa.so.gov.pl/content/\\$N/154505000002706_IX_Ka_000080_2018_Uz_2018-02-28_002](http://orzeczenia.warszawa.so.gov.pl/content/$N/154505000002706_IX_Ka_000080_2018_Uz_2018-02-28_002) [dostęp w dniu 19.12.2019 r.]

Zadanie 19. [0 – 2]

A. Podaj nazwę aktu prawnego, którego przepisy zostały złamane przez sprawcę w powyższym materiale źródłowym.

.....

B. Podaj nazwę wydziału w Sądzie Rejonowym, w którym toczyło się opisane wyżej postępowanie.

.....

C. Podaj nazwę środka odwoławczego, jaki przysługuje G.F. od wyroku, jaki zapadł w jego sprawie.

.....

D. Podaj nazwę sądu właściwego do rozpatrzenia złożonego środka odwoławczego.

.....

Materiały źródłowe do zadania 20.

W Sejmie pod kierownictwem Małgorzaty Wasserman pracuje Komisja Śledcza do zbadania prawidłowości i legalności działań organów i instytucji publicznych wobec Grupy Amber Gold. Czy interesuje się Pan (i) pracami tej komisji?

odpowiedzi	bardzo duże lub duże	średnie	nikłe, niewielkie
	procentowanie w kolumnach		
Zdecydowanie tak	30	11	3
Raczej tak	47	26	13
Raczej nie	16	36	33
Zdecydowanie nie	7	24	45
W ogóle nie słyszałem (a) o takiej komisji	0	3	6
Odmowa odpowiedzi	0	0	1

/ źr. Opinie o działaniach organów państwa i instytucji publicznych wobec Grupy Amber Gold oraz o komisji śledczej do zbadania ich prawidłowości, Komunikat z badań Nr 34/2018, CBOS 2018./

Kazus:

„Hanna Polek planuje zawrzeć związek małżeński z Hieronimem Grzywą. Pan Hieronim chciałby zmienić nazwisko na nazwisko żony. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego nie wyraziła zgody twierdząc, że tylko kobieta w wyniku wstąpienia w związek małżeński może przyjąć nazwisko męża”.

/źr. <https://www.arslege.pl/kazusy/kodeks-rodzinny-i-opiekunczy/2/>

Zadanie 22. [0 – 1]

Rozstrzygnij czy Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego miała rację odmawiając Hieronimowi Grzywie prawa zmiany nazwiska w związku ze wstąpieniem w związek małżeński. Odwołaj się od właściwych przepisów.

.....

Materiały źródłowe do zadania 23.

Materiał źródłowy nr 1.

„Austria

Nie ma szczególnego zagrożenia przestępczością, zdarzają się jednak kradzieże pieniędzy i dokumentów (zwłaszcza w większych miastach). Władze miejscowe nie wprowadziły stopnia zagrożenia terrorystycznego.

(...) Ograniczenia swobodnego przemieszczania się i pobytu mogą mieć miejsce jedynie w przypadkach zagrażających polityce bezpieczeństwa państwa i zdrowiu publicznemu. Zakaz wjazdu do Austrii pozostaje aktualny w stosunku do osób, które wydano na mocy decyzji sądu.”

/ źr. <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/austria> [dostęp: 31.12.2019]/

Materiał źródłowy nr 2.

„Bośnia i Hercegowina

W Bośni i Hercegowinie nie wprowadzono stopnia zagrożenia terrorystycznego. W wielu miejscach, szczególnie mniej popularnych turystycznie, pozostało wiele nierozbrojonych min i niewypałów. Miejsca te najczęściej są oznakowane, ale nie zaleca się samodzielnego podróżowania po lasach, górach, drogach nieutwardzonych, nieoznakowanych lub rzadko używanych. Pieszko wskazane jest poruszanie się po wyznaczonych szlakach, z miejscowym przewodnikiem, zaś w ruchu kołowym po oznakowanych i utwardzonych drogach. Ze względu na częste kradzieże dokumentów osobistych, dokumentów samochodowych czy pieniędzy i kart płatniczych zaleca się noszenie ich oddzielnie. Warto mieć przy sobie kopię ksero ważniejszych dokumentów (prawa jazdy, dowodu rejestracyjnego auta i ubezpieczenia, dowodu tożsamości).

(...)

Obywatele RP zwolnieni są z obowiązku wizowego w przypadku pobytu nieprzekraczającego 90 dni. Istnieje formalny wymóg okazania na granicy środków finansowych w wysokości 75 EUR na każdy dzień pobytu, warto mieć więc kartę płatniczą lub kredytową. Obywatele UE mogą przekraczać granicę bośniacką także na podstawie dowodów osobistych. Turyści legitymujący się w Bośni i Hercegowinie tylko dowodem osobistym mogą spotkać się jednak z innymi problemami lub utrudnieniami, np. przy korzystaniu z bezpłatnej opieki medycznej w nagłych przypadkach, z usług niektórych banków, poczty czy Western Union.”

/ źr. <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/bosnia-i-hercegowina> [dostęp: 31.12.2019 r.]/

Materiał źródłowy nr 3.

„Gruzja

Ministerstwo Spraw Zagranicznych odradza wszelkie próby wjazdu do Gruzji z terytorium Federacji Rosyjskiej przez tereny separatystycznej Abchazji i Regionu Chhinwali (Osetia Południowa). Zgodnie z gruzińskim prawem wjazd do kraju z ww terytoriów jest nielegalny i podlega karze pozbawienia wolności lub grzywny. Jednocześnie, ze względu na brak gwarancji bezpieczeństwa, stanowczo odradzamy przekraczanie linii administracyjnych powyższych separatystycznych terytoriów z obszarów kontrolowanych przez władze gruzińskie. W Gruzji obowiązuje drugi (w 4-stopniowej skali) stopień zagrożenia terrorystycznego. Oznacza to, że prawdopodobieństwo zamachu terrorystycznego jest, zdaniem władz miejscowych, umiarkowane. (...) Złe warunki gospodarcze i wysokie bezrobocie wpływają na wzrost przestępczości pospolitej, która jest jednak nadal niższa niż w wielu krajach zachodnich."

/ źr. <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/gruzja> [dostęp: 31.12.2019]/

Materiał źródłowy nr 4.

„Gambia

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zaleca zachowanie szczególnej ostrożności podczas podróży do Gambii z uwagi na dokonujące się przemiany po kryzysie politycznym i interwencji zbrojnej, która miała miejsce w 2017r. Nie można wykluczyć zamachów terrorystycznych na terytorium Gambii. Pozostałe zalecenia dotyczące zachowania środków bezpieczeństwa nie odbiegają od standardów obowiązujących w sąsiednich krajach: należy unikać podróżowania po zmroku, omijać dzielnice biedoty, chronić gotówkę i dokumenty przed kradzieżą kieszonkową itp. (...) W związku z brakiem polskiej placówki, możliwość udzielenia bezpośredniej pomocy konsularnej obywatelom polskim może być ograniczona".

/ źr. <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/gambia> [dostęp: 31.12.2019 r.]

Materiał źródłowy nr 5.

„Włochy

We Włoszech obowiązuje czwarty (w 5-stopniowej skali) stopień zagrożenia terrorystycznego. Oznacza to, że przeprowadzenie zamachu terrorystycznego jest, zdaniem władz miejscowych wysoce prawdopodobne. Alert terrorystyczny wiązać się może z zaostrzonymi środkami bezpieczeństwa, takimi jak wzmożone kontrole, obecność na ulicach żołnierzy uzbrojonych w broń automatyczną, prześwietlanie bagażu i przechodzenie przez bramki bezpieczeństwa przy wejściu do ważniejszych atrakcji turystycznych. (...) Turyści narażeni są we Włoszech przede wszystkim na kradzieże (dokumenty, pieniądze) oraz włamania i kradzieże samochodów. Bardzo częste są kradzieże kieszonkowe. Wzmożoną ostrożność należy zachować w środkach transportu publicznego, szczególnie w trakcie wsiadania i wsiadania."

/ źr. <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/wlochy> [dostęp: 31.12.2019 r.]

Zadanie 23. [0 – 3]

- A. Do którego kraju (krajów) można wjechać posiadając jedynie dowód tożsamości z powodu przynależności tego kraju (krajów) do strefy Schengen?

.....

- B. Pani Joanna wybiera się z rodziną na wakacje, dysponując nie ograniczonym budżetem. Które z powyżej opisanych państw powinna wybrać, aby być jak najbardziej bezpieczna? Uzasadnij swój wybór.

.....

- C. Pan Marek wybiera się na południe Europy i zastanawia się w którym kraju będzie najbardziej bezpieczny. Wskaż ten kraj spośród opisanych powyżej i uzasadnij swój wybór.

.....

D. Kto zapewnia opiekę i pomoc konsularną w przypadku podkreślonym w powyższych materiałach źródłowych?

.....

Materiały źródłowe do zadania 24.

Materiał źródłowy nr 1.

„Korea Północna oświadczyła, że nie może zagwarantować bezpieczeństwa ambasad w Phenianie po 10. kwietnia i w związku z tym wezwała Wielką Brytanię, Rosję i inne państwa do ewakuacji personelu dyplomatycznego. (...) W ostatnich dniach Korea Północna (...) wydała serię apokaliptycznych gróźb dotyczących wojny nuklearnej i w związku z tym istnieją na arenie międzynarodowej obawy, że sytuacja może wymknąć się spod kontroli. (...) Większość ekspertów twierdzi, że Korea Północna nie jest jeszcze w stanie umieścić głowic nuklearnych na raketach balistycznych, mogących sięgnąć terytorium USA”.

/źr. <http://stosunki-miedzynarodowe.pl/aktualnosci/azja-i-pacyfik/1550-ostrzezenie-dla-europejskich-ambasad-w-phenianie/>

Materiał źródłowy nr 2.

„Sekretarz stanu USA John Kerry poinformował (...), że Stany Zjednoczone udzielą niemilitarnej pomocy syryjskim rebeliantom, próbującym obalić prezydenta Bashara al-Assada. Stany Zjednoczone będą udzielać buntownikom bezpośredniego wsparcia w postaci leków i żywienia, co oznacza zasadniczą zmianę polityki Waszyngtonu wobec Syrii.(...) Kerry obiecał też 60 mln dolarów pomocy dla Syryjskiej Koalicji Narodowej na rzecz Opozycji i Sił Rewolucyjnych. Celem udzielenia pomocy finansowej jest umożliwienie opozycjonistom przejęcia rządów w kontrolowanych przez nich obszarach”.

/ źr. <http://stosunki-miedzynarodowe.pl/aktualnosci/bliski-wschod/1545-usa-udziela-niemilitarnego-wsparcia-rebeliantom-w-syrii/>

Zadanie 24. [0 – 1]

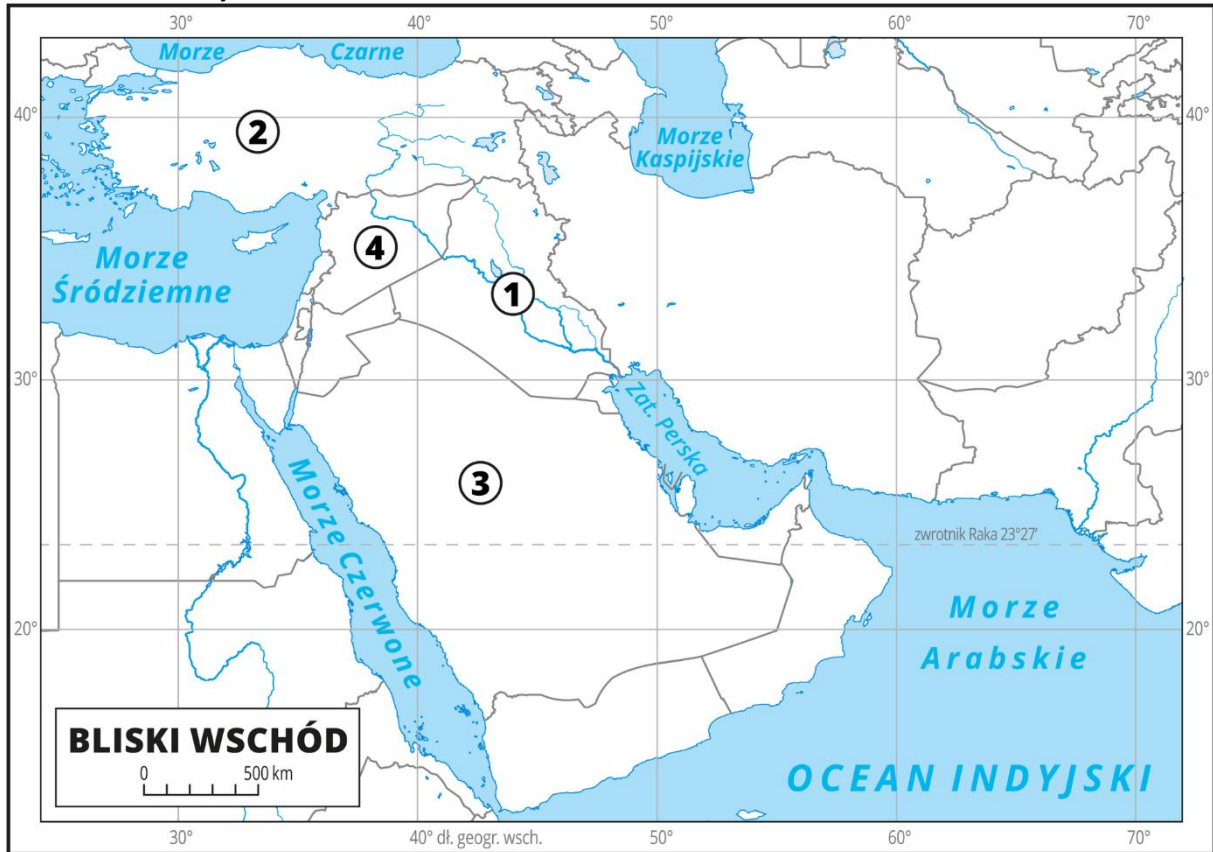
A. Podaj nazwę państwa, z którym Korea Północna pozostaje w konflikcie od lat 50. XX wieku.

.....

B. Podaj nazwę państwa, które udziela zbrojnej pomocy reżimowi Bashara al-Assada.

.....

Materiał źródłowy do zadania 25.

/źr. <https://epodreczniki.pl/a/bliski-wschod---gospodarka-cechy-kulturowe-konflikty-zbrojne/DHgNR3fYk/>

Zadanie 25. [0 – 1]

Spośród państw oznaczonych cyframi na mapie wybierz te, na terytorium których zamieszkują Kurdowie, a następnie rozpoznaj je i dopisz właściwy numer z mapy.

.....

Materiały źródłowe do zadania 26.

Materiał źródłowy nr 1.

„Dwóch właścicieli fabryki odzieżowej na obrzeżach stolicy Bangladeszu zostało aresztowanych. Ma to związek z zawaleniem się (...) znajdującego się tam budynku. Dotychczasowa liczba ofiar wynosi 336 osób. Mahbubur Rahman Tapas i Balzul Samad Adnan są podejrzani o zmuszanie ludzi do pracy na terenie fabryki mimo wcześniejszych ostrzeżeń, że budynkowi grozi zawalenie. (...) W budynku znajdowała się nie tylko fabryka ubrań, lecz także wiele sklepów i bank. Kiedy budynek runął, w środku znajdowało się prawdopodobnie około 3 tys. osób. 600 nadal uznaje się za zaginione.”

/źr. <http://stosunki-miedzynarodowe.pl/aktualnosci/azja-i-pacyfik/1551-aresztowano-dwoch-wlascieli-fabryki-odziezowej-w-dhace> [dostęp: 02.01.2020]/

Materiał źródłowy nr 2.

„Mamy świadomość tego, że nasz świat dostarcza nam wszystkiego na nasz stół. Nasza cała kultura życia i jedzenia jest pod wpływem ofert z całego świata. Nie zastanawiamy się nad tym skąd pochodzą używane przez nas produkty, a jeszcze mniej w jakich warunkach zostały wyprodukowane. Produkcji i handlu nie ograniczają żadne granice. To nie zmienia faktu, że gospodarka światowa dzieli świat na bogatych i biednych. **Koszty dzisiejszego handlu światowego spoczywają na barkach większości populacji ludzkiej.** Przepaść między biednymi i bogatymi krajami powiększa się dokładnie tak samo jak w ramach jakiegoś kraju między elitami a najstańszymi socjalnie. Prawo do jedzenia, opieki zdrowotnej, dachu nad głową, kształcenia, pracy i sprawiedliwej zapłaty jest jednakowe dla wszystkich ludzi na naszej planecie!

(...) Hasło „Handel zamiast pomocy” jest od lat 60-tych [XX w.] podstawowym mottem ubogich krajów południa. Handel sam w sobie nie jest jednak żadnym gwarantem powodzenia. Wszystko zależy od tego, jak będzie zorganizowany. Równoprawny i świadomy udział w nim obu stron jest decydujący! Wraz z powstaniem pierwszych organizacji Sprawiedliwego Handlu na przełomie 60-/70- lat ubiegłego wieku propagowane są nieprzerwanie idee handlu alternatywnego.”

/źr. http://www.biosprawiedliwi.pl/sprawiedliwy_handel.html/

Zadanie 26. [0 – 2]

A. Jak określa się podział krajów, o których mowa w podkreślonym fragmencie tekstu?

.....

B. Czy istnieje związek pomiędzy sytuacją opisaną w materiale źródłowym nr 1 a zdaniem oznaczonym pogrubioną czcionką w materiale źródłowym nr 2. Uzasadnij odpowiedź.

.....

Materiał źródłowy do zadania 27.

„Pani Anna zakupiła w jednym z dyskontów w ramach promocji soniczną szczoteczkę do zębów. Przy kasie zapytała sprzedawcę czy w sytuacji, gdyby zakupiony towar nie działał właściwie, ma prawo do reklamacji. Sprzedawca odparł, że towar zakupiony w ramach promocji nie podlega reklamacji.”

Zadanie 27. [0 – 1]

Rozstrzygnij czy sprzedawca miał rację twierdząc, że towar w promocji nie podlega reklamacji. Podaj nazwę kodeksu, który reguluje powyższe kwestie.

.....

Materiał źródłowy do zadania 28.

Art. 8

2. Środki, o których mowa w ust. 1, stanowią sumę:

- 1) Środków przeznaczonych w roku budżetowym na prowadzenie przedszkoli, szkół i placówek – w przypadku przedszkoli specjalnych, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych specjalnych, szkół specjalnych i placówek, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy – Prawo oświatowe, prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego;
- 2) Środków przeznaczonych w roku budżetowym na realizację zadań wynikających z zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczeniach o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, indywidualnych programach zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (...) i indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych, o których mowa w art. 127 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe oraz zapewnienie warunków ich realizacji – w przypadku przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i szkół, niewymienionych w pkt 1, oraz innych form wychowania przedszkolnego i poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego;
- 3) Środków przeznaczonych w roku budżetowym na realizację zadań innych niż określone w pkt 2, w szkołach z oddziałami specjalnymi, niebędących szkołami specjalnymi, szkołach z oddziałami integracyjnymi i szkołach integracyjnych, prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego (...).

/ źr. Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203 z późn. zm.)/

Zadanie 28. [0 – 1]

Podaj nazwę środków przeznaczonych na cele oświatowe, o których mowa w powyższym materiale źródłowym.

.....

Materiał źródłowy do zadania 29.

„ Jest to zestaw pięciu dokumentów pozwalających zaprezentować umiejętności i kwalifikacje w sposób jasny i zrozumiały w całej Europie.

Dwa dokumenty w bezpłatnym dostępie:

- Curriculum Vitae pomaga zaprezentować posiadane umiejętności i kwalifikacje w sposób jasny i efektywny.
- Paszport językowy jest narzędziem samooceny umiejętności i kwalifikacji językowych.

Pozostałe trzy dokumenty wydawane są przez instytucje edukacyjne i szkoleniowe:

- - mobilność zawiera informacje na temat wiedzy i kwalifikacji nabytych w innym kraju europejskim.
- Suplement do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe zawiera informacje na temat wiedzy i kwalifikacji nabytych przez posiadacza dyplomu ukończenia kształcenia zawodowego. Suplement stanowi uzupełnienie informacji zawartych w dyplomie i ma za zadanie ułatwiać ich lepsze zrozumienie, przede wszystkim za granicą.
- Suplement do Dyplomu zawiera informacje na temat wiedzy i kwalifikacji nabytych przez posiadacza dyplomu ukończenia studiów wyższych. Suplement stanowi uzupełnienie informacji zawartych w dyplomie i ma za zadanie ułatwiać ich lepsze zrozumienie, przede wszystkim za granicą.

Cel:

- Pomoc obywatelom w prezentowaniu umiejętności i kwalifikacji w sposób pozwalający skutecznie znaleźć kurs lub pracę.
- Pomoc pracodawcom w zrozumieniu umiejętności i kwalifikacji pracowników.
- Pomoc instytucjom edukacyjnym i szkoleniowym w tworzeniu i komunikowaniu treści programów kształcenia.”

/ źr. <https://.....cedefop.europa.eu/pl/about-...../>

Zadanie 29. [0 – 1]

Podaj nazwę, jaką określa się zestaw pięciu dokumentów, o których mówi tekst źródłowy.

.....

Zadanie 30. [0 -12]

Napisz wypracowanie na 1 z 3 poniższych tematów:

Temat 1. Przedstaw aspekty i problemy społeczno-ekonomiczne związane z globalnym ociepleniem klimatu z perspektywy mieszkańców bogatej Północy i biednego Południa.

Materiał źródłowy 1

/źr. <https://www.cartoonmovement.com/cartoon/60713?fq=theme.environment/>

/źr. <https://www.cartoonmovement.com/cartoon/62197?fq=theme.environment/>

/źr. <https://www.cartoonmovement.com/cartoon/62482?fq=theme.environment/>

Materiał źródłowy nr 2

„ Unia Europejska prowadzi ambitną politykę klimatyczną. Jej obecnym celem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 40% do 2030 r. , w porównaniu do poziomów z roku 1990. (...) W rezolucji z marca 2019r. Parlament Europejski wezwał do postawienia ambitniejszych celów w zakresie redukcji emisji do 2030r., aby osiągnąć neutralność pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 roku. Obecnie trzy kraje UE wprowadziły prawo wyznaczające cel neutralności klimatycznej. Szwecja dąży do osiągnięcia jej do 2045r., a Francja i Wielka Brytania do 2050 roku.”

/źr. <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/headlines/society/20190926STO62270/czym-jest-neutralnosc-emisyjna-i-jak-mozemy-ja-osiagnac-do-2050-r/>

Temat 2. Przedstaw zasady prawa karnego, podział i typologię czynów zabronionych, sankcje za ich popełnienie oraz formy sprawstwa.

Materiał źródłowy

„Prawo karne jest prawem nieprzekraczalnych granic; inne dziedziny prawa można nazwać prawem sektorów, np. prawo pracy (...) prawo karne nie reguluje żadnego sektora postępowań ludzkich, stawia tylko nieprzekraczalne bariery (...).

Prawo karne ma charakter imperatywny, a nie dyspozytywny tak jak prawo cywilne, w którym uregulowane jest coś o ile strony nie postanowią inaczej; prawo karne jest stosowane niezależnie od woli stron (wyjątki są nieliczne).

Prawo karne ma charakter wartościujący – jest to związane z oceną czynu ludzkiego (najczęściej moralną); (...) ustawodawca nie kreuje czynów zabronionych, a tylko je rozpoznaje; zabronione pod groźbą kary może być tylko to, co jest szkodliwe dla społeczeństwa; pomiędzy poszczególnymi typami przestępstw muszą być odpowiednie proporcje, tzn. czyn mniej szkodliwy społecznie nie może być karany surowiej niż czyn bardziej szkodliwy(...).

Prawo karne ma charakter subsydiarny, tzn. okłada karę tylko te zachowania, które zostały gdzie indziej uznane za szkodliwe; prawo karne tworzy normy sankcjonujące, a nie normy zachowania; wciąga do systemu prawnego normę moralną i przewiduje karę za jej złamanie.”

/źr. <https://www.arslege.pl/7022/materialy-edukacyjne/6883/cechy-i-cele-prawa-karnego/>

Temat 3. Scharakteryzuj instytucję państwa jako organizacji politycznej uwzględniając teorie dotyczące jego powstania oraz biorąc pod uwagę jego elementy, cechy, funkcje oraz formy.

Wybieram temat nr:

